

Ramen för sammanställning av budgetförslaget för år 2020

VD/4748/02.01.00.03/2019

RV/MR/TO/HY-L/ALS

Det ekonomiska läget i allmänhet

Den ekonomiska tillväxten blir klart långsammare under år 2019. Enligt finansministeriets ekonomiska översikt våren 2019 växer Finlands bruttonationalprodukt med 1,7 procent år 2019. Den inhemska efterfrågan upprätthåller den ekonomiska tillväxten genom en ökning av den privata konsumtionen, som beräknas öka med 1,8 procent under innevarande år. Bakgrunden till denna utveckling är både den goda sysselsättningsutvecklingen och den höjda inkomstnivån. Sysselsättningsgraden förutspås öka till 72,7 procent medan arbetslöshetsgraden år 2019 beräknas sjunka till 6,3 procents nivå. Inkomstnivån förutspås öka med 2,8 procent och inflationen tillta en aning till 1,2 procent.

De privata investeringarnas tillväxt stannar på en blygsam nivå då särskilt investeringarna i bostäder minskar. Industrins investeringsförväntningar kvarstår dock på en god nivå. Osäkerheten som rör den globala ekonomin har dock tilltagit. Exporttillväxten förutspås därför bli långsammare.

Den offentliga skulden i förhållande till bruttonationalprodukten sjunker år 2019 till ungefär 58 procents nivå. De offentliga samfundens finansieringssituation i relation till bruttonationalprodukten är ändå negativ även i fortsättningen. Skattegraden förutspås uppgå till 42,3 procent i relation till bruttonationalprodukten. Räntenivån beräknas långsamt gå uppåt.

Den kommunala ekonomin försämrades år 2018 rätt klart jämfört med föregående år. Kommunekonomin verksamhetsbidrag försämrades med omkring 0,9 miljarder euro och årsbidraget med omkring 1,3 miljarder euro från året innan. Den kommunala ekonomins årsbidrag räckte inte till för att ur ett resultatperspektiv täcka avskrivningar och nedskrivningar, eller ur kommunfinansieringens perspektiv nettoinvesteringar. Enligt bokslutsuppgifterna var hela räkenskapsperiodens resultat för den kommunala ekonomin endast cirka 7,5 milj. euro på plus då motsvarande tal år 2017 var omkring 1,3 miljarder euro. Kommunernas lånestock växte med ca 600 miljoner euro till sammanlagt 16,7 miljarder euro.

Den kommunala ekonomins årsbidrag försvagades framför allt på grund av kommunernas försämrade verksamhetsbidrag eftersom kommunernas verksamhetskostnader ökade och skatteinkomsterna minskade efter ett exceptionellt bra år året innan. År 2018 försämrades kommunernas skatteutfall på grund av de exceptionellt stora skatteåterbäringarna som utbetalats för år 2017 samt på grund av korrigeringen i skattetagargruppernas andelar som tillämpades år 2017. Dessutom ökade kommunernas lönekostnader på grund av de löneförhöjningar man kommit överens om i den kommunala sektorns avtalsförhandlingar år 2018.

Verksamhetskostnaderna inom den kommunala ekonomin växer under innevarande år dels eftersom servicebehovet ökat, men även på grund av löneförhöjningarna inom kommunsektorn och nedskärningen i semesterpenningen som upphör. Den kommunala sektorns avtalsförhöjningar höjer lönesumman inom kommunekonomin med i snitt 2,4 procent år 2019. Nedskärningen av semesterpenningen upphör vilket ökar arbetskraftskostnaderna med uppskattningsvis 1,1 procent redan under innevarande år och med 0,4 procent år 2020.

Verksamhetskostnaderna inom kommunekonomin fortsätter växa under åren 2019–2023.

Ökningstrycket i de kommunekonomiska verksamhetskostnaderna beror på förändringar i befolkningens åldersstruktur, vilket ökar utgifterna för vård och omsorg. Verksamhetskostnaderna ökar ytterligare på grund av inkomstutvecklingen som förväntas tillta en aning eftersom det finns ett löneförhöjningstryck på arbetsmarknaden. Under de närmaste åren höjer även investeringarna i byggande samt infrastruktur utgifterna inom kommunekonomin. Det byggs fortsättningsvis sjukhus och skolor i snabb takt och investeringen i infrastruktur i tillväxtcentren är fortsatt livlig.

Enligt den preliminära statistiken över inkomstutvecklingen från skattemyndigheterna flöt det år 2018 i hela landet in 3,1 procent mer än året innan i förskottsskattepliktiga inkomster. Löneinkomsternas andel av inkomsterna var 70 procent, medan pensionsinkomsternas, arbetslöshetsersättningarnas och de övriga sociala förmånernas andel var 30 procent. I hela landet ökade löneinkomsterna med 4,3 procent och pensionsinkomsterna med 2,5 procent jämfört med året innan. Arbetslöshetsersättningarna minskade med 12,9 procent.

I personella förskottsinnehållningar hade i hela landet under januari–mars 2019 flutit in 1,3 procent mindre än föregående år. De minskade förskottsinnehållningarna beror på brister i anmälningarna till skatteförvaltningens inkomstregister. I inkomstskatter från samfund kom det i januari–mars in 1,2 procent mer än ett år tidigare.

Ramen för utarbetandet av budgeten för 2020

En central utgångspunkt för ekonomiplanen 2020–2023 är Vanda stads strategi för fullmäktigeperioden 2018–2021 som godkändes av fullmäktige 11.12.2017. De ekonomiska målen i strategin, inklusive mätare, samt utvecklingsprioriteringarna som verksamhetsområdena berett till stöd för förverkligandet av de ekonomiska målen (bilaga till strategin) utgör tillsammans det ekonomiska programmet för fullmäktigeperioden. Ramen utgår därmed från de riktlinjer som fullmäktige fastställt för tillväxten med avseende på driftsekonomin och investeringar. Enligt riktlinjerna kan de driftsekonomiska utgifterna årligen stiga med högst 1,5 % med beaktande av omvärldsförändringar såsom inflation och förändringar i befolkningstillväxten, medan maximibeloppet för investeringar under fullmäktigeperioden är 500 miljoner.

Ramen tryggar förutsättningarna för tillväxten. Befolkningstillväxten i Vanda förutspås ligga på 1,9 % år 2020. Ramen utgår från de tillväxtprognoser som finansministeriet presenterade i den ekonomiska översikten från våren 2019, liksom de ekonomiska tillväxtprognoserna i planen för den offentliga ekonomin. Inför stadsdirektörens budgetförslag uppdateras de preciserade verkningarna av statens budgetförslag.

I driftsekonomiramen för år 2020 har för verksamhetsutgifternas del beaktats det ökade servicebehovet i de lagstadgade tjänsterna. I ramen har man även beaktat löneförhöjningarna inom den kommunala sektorns arbets- och tjänstekollektivavtal år 2019 och verkningarna av dessa för 2020 liksom även nedskärningen i den offentliga sektorns semesterpenning som upphör 2020. De nuvarande arbets- och tjänstekollektivavtalen går ut våren 2020. Eftersom det i nuläget då ramen bereds inte finns kännedom om innehållet i de kommande avtalen, har verksamhetsområdenas ramar beretts utan några avtalsenliga förhöjningar i personalkostnaderna för år 2020. De interna hyrorna har justerats till att motsvara nivån år 2020 och de har beaktats i verksamhetsområdenas ramar.

Enligt ramen ökar de jämförbara verksamhetskostnaderna med 2,4 procent från år 2019 till år 2020.

År 2020 kommer verksamhetsutgifterna att öka, dels på grund av det ökade servicebehovet och uppgången i den allmänna prisnivån, men även då nedskärningen i semesterpenningen som man avtalat om i konkurrenskraftsavtalet nu upphör, IT-administrationens utgifter ökar, i vilket bland annat ingår kostnaderna för införandet av Apotti på helårsbasis samt en ökning av de externa hyrorna.

Samkommunen HNS inkomster och utgifter för den specialiserade sjukvården samt Samkommunen Helsingforsregionens trafiks infrastruktursättningar samt kollektivtrafikavgifter har presenterats i ramen som preliminära uppskattningar och preciseras i stadsdirektörens förslag i budgetskedet.

Ramens skatteinkomstprognoser utgår från kommunal- och fastighetsskattesatserna för år 2019, de ändringar i skattegrunderna som föreslagits i det kommunalekonomiska programmet samt Kommunförbundets skatteprognos. Enligt prognosen antas att den kommunala skatteinkomsten år 2020 ökar med 3,8 procent i relation till skatteinkomstprognosen för år 2019. Tillväxten grundar sig på den positiva trenden i löneutvecklingen i Vanda som beror på den allmänna ekonomiska utvecklingen, den sjunkande arbetslösheten samt den ökning i skatteinkomsterna som följer på befolkningsökningen. I statsandelsprognosen har man beaktat stadens befolkning enligt åldersgrupp per 1.1.2019, de ändringar i statsandelarna som föreslagits i det kommunalekonomiska programmet våren 2019 samt verkningarna av de tidigare gjorda nedskärningarna i statsandelarna. Inkomsterna från statsandelar förutspås stiga med runt 16,3 procent, främst eftersom nedskärningen i semesterpenningen i konkurrenskraftsavtalet upphör liksom även indexhöjningarna som frysts på viss tid. Justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och compensationen för kommunernas skatteinkomstförlust som en följd av statens skattebeslut ökar kommunernas statsandelar. Skatteinkomst- och statsandelsprognoserna uppdateras i budgetskedet.

I det läge som råder vid bokslutet för år 2018 låg stadens långfristiga lånestock på omkring 880 miljarder euro. Under de senaste åren har räntenivån legat på en exceptionellt låg nivå, vilket för sin del har varit ägnat att stödja stadens positiva ekonomiska utveckling. En hög lånestock innebär alltid en betydande risk för höjda räntekostnader då den allmänna räntenivån går upp. I ramen har räntekostnaderna för år 2020 förutspått ligga på en nivå om 4,5 milj. euro, för åren framöver förutspås en moderat höjning i räntenivån.

Ringbanans avskrivningar har från år 2016 framåt legat på runt 22 milj. euro om året. År 2020 sjunker nivån när investeringarna som omfattas av fem års avskrivningstid är slutgiltigt avskrivna (verkan av dessa 11,8 miljoner euro/år). Fr.o.m. år 2021 är avskrivningarna för Ringbanan runt 10 miljoner euro/år.

I ramen ligger stadens planerade bruttoinvesteringsnivå under 2019 på 141,0 milj. euro (investeringsdelen netto 137,5 milj. euro) medan den totala investeringsnivån med affärsverken och fonderna medräknade uppgår till runt 150,1 milj. euro (investeringsdelen netto 146,6 milj. euro). Av stadens investeringar år 2020 täcks, enligt prognosen i det läge då ramen sammanställs, ca 67 procent med internt tillförda medel medan motsvarande andel för investeringarna totalt uppgår till 63 procent. För att finansiera investeringarna skulle staden, om ramkalkylerna förverkligas, vara tvungen att utöka sin långfristiga lånestock med runt 52 miljoner euro under 2020. Om ekonomiplaneåren 2021–2023 utfaller enligt ramen skulle stadens ekonomi balanseras då årsbidraget och räkenskapsperiodens resultat förbättras. Utgångspunkten för ramen och ekonomiplanepérioden är ett starkt årsbidrag och en lånestock för staden som vid fullmäktigeperiodens slut hålls under den nivå på en miljard som fullmäktige ställt som mål.

Under år 2020 pågår byggarbeten på 4 nya skolor och 6 daghem. Man fokuserar särskilt på renovering av objekt med inomhusluftproblem och de reserverade investeringsanslagen för ändamålet fördubblas till 5 milj. euro. Bekämpningen av segregationen fortsätter med fokus på områdesprogrammet för positiv

särbehandling som fortgår. I prioriteringarna för ramen ingår också att bygga upp ett smart och digitalt Vanda samt utveckla samarbetet med universiteten och högskolorna. Då staden växer ökar också antalet stadsanställda. Vid inrättandet av nya tjänster och befattningar strävar man dock efter övervägda och måttfulla ökningsar.

Förslag till utkast för de bindande målen för år 2020

Strategin för fullmäktigeperioden förverkligas varje år via de bindande målen på fullmäktigenivå samt verksamhetsområdenas mål och styrkort. De bindande målen är operativa och ekonomiska mål som ska godkännas i stadsfullmäktige och som främjar förverkligandet av de strategiska målsättningarna för fullmäktigeperioden.

Bilagorna består av utkast till förslag till bindande mål för 2020 utgående från prioriteringsområdena och målen i strategin för fullmäktigeperioden. De bindande målen godkänns slutgiltigt i stadsfullmäktige i samband med budgetbehandlingen i november 2019.

Stadsstyrelsen 3.6.2019 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar

- a) godkänna ramen för utarbetandet av driftsekonomin och investeringarna i budgeten för 2020 i enlighet med bilagan,
- b) instruera verksamhetsområdena att göra upp en investeringsplan för tioårsperioden 2020–2029 i vilken budgetens samtliga projektgrupper ingår, och
- c) lägga fram ramen för utarbetandet av budgeten för år 2020 samt förslagen till bindande mål stadsfullmäktige för kännedom.

Behandling:

Stadsdirektören ändrade punkt c i beslutsförslaget till att lyda enligt följande: "lägga fram ramen för utarbetandet av budgeten för 2020 stadsfullmäktige för kännedom".

Stadsstyrelseledamoten Pirkko Kotila lade fram följande ändringsförslag: "Stadsdirektörens höjda ramförslag räcker inte helt till för att trygga tillgången på social- och hälsovårdstjänster samt tjänsternas standard och kvalitet. Vänsterförbundet föreslår att verksamhetsområdets ram höjs med sammanlagt fem miljoner euro. Utöver det föreslår Vänsterförbundet även att ramen för fostran och lärande höjs med fem miljoner euro."

Ordföranden konstaterade att förslaget inte vunnit understöd och därmed förföll.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att

- a) godkänna ramen för utarbetandet av driftsekonomin och investeringarna i budgeten för 2020 i enlighet med bilagan,
 - b) instruera verksamhetsområdena att göra upp en investeringsplan för tioårsperioden 2020–2029 i vilken budgetens samtliga projektgrupper ingår, och
 - c) lägga fram ramen för utarbetandet av budgeten för 2020 till stadsfullmäktige för kännedom.
-

Stadsfullmäktige 17.6.2019 § 8

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att för kännedom anteckna ramen för sammanställning av budgeten för år 2020.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

– Ramtabeller 2020

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Matti Ruusula, tf. ekonomidirektör, tfn 043 824 9254, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Teija Oras, tf. budgetchef, tfn 050 314 5084, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)